

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 1 december 2021
(OR. en)

14587/21

**Interinstitutionellt ärende:
2021/0386(NLE)**

**FISC 224
ECOFIN 1191**

FÖRSLAG

från:	Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av Martine DEPREZ, direktör
inkom den:	30 november 2021
till:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generalsekreterare för Europeiska unionens råd
Komm. dok. nr:	COM(2021) 736 final
Ärende:	Förslag till RÅDETS GENOMFÖRANDEBESLUT om ändring av genomförandebeslut 2009/1008/EU om bemyndigande för Republiken Lettland att förlänga tillämpningen av en åtgärd som avviker från artikel 193 i direktiv 2006/112/EG om ett gemensamt system för mervärdesskatt

För delegationerna bifogas dokument – COM(2021) 736 final.

Bilaga: COM(2021) 736 final

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 30.11.2021
COM(2021) 736 final

2021/0386 (NLE)

Förslag till

RÅDETS GENOMFÖRANDEBESLUT

**om ändring av genomförandebeslut 2009/1008/EU om bemyndigande för Republiken
Lettland att förlänga tillämpningen av en åtgärd som avviker från artikel 193 i direktiv
2006/112/EG om ett gemensamt system för mervärdesskatt**

MOTIVERING

Enligt artikel 395.1 i direktiv 2006/112/EG¹ av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt (*mervärdesskattedirektivet*) får rådet enhälligt på kommissionens förslag bemyndiga varje medlemsstat att tillämpa särskilda åtgärder som avviker från bestämmelserna i det direktivet, för att förenkla uppbörden av skatt eller för att förhindra vissa slag av skatteundandragande eller skatteflykt.

Genom en skrivelse som registrerades hos kommissionen den 4 april 2021 ansökte Republiken Lettland (*Lettland*) om bemyndigande att fortsätta att tillämpa en åtgärd som avviker från artikel 193 i mervärdesskattedirektivet, som reglerar vem som är betalningsskyldig för mervärdesskatt. Genom samma skrivelse sände Lettland en rapport om tillämpningen av denna åtgärd.

I enlighet med artikel 395.2 i mervärdesskattedirektivet underrättade kommissionen övriga medlemsstater genom skrivelser av den 9 augusti 2021, och Spanien genom en skrivelse av den 10 augusti 2021, om Lettlands ansökan. Genom en skrivelse av den 10 augusti 2021 underrättade kommissionen Lettland om att den hade alla nödvändiga uppgifter för behandlingen av ansökan.

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

• Motiv och syfte med förslaget

Som allmän regel anges i artikel 193 i mervärdesskattedirektivet att mervärdesskatt i normala fall ska betalas av den beskattningsbara person som utför en leverans av varor eller ett tillhandahållande av tjänster.

Enligt artikel 395 i mervärdesskattedirektivet får medlemsstaterna, med rådets bemyndigande, tillämpa åtgärder som avviker från bestämmelserna i mervärdesskattedirektivet för att förenkla uppbörden av skatt eller för att förhindra vissa slag av skatteundandragande eller skatteflykt.

Lettland ansökte om att få fortsätta att tillämpa förfarandet för omvänd betalningsskyldighet på timmertransaktioner, vilket innebär att den person till vilken varorna levereras eller tjänsterna tillhandahålls blir betalningsskyldig för mervärdesskatten.

Avvikelsen för Lettland beviljades ursprungligen genom rådets beslut 2006/42/EG² för en period fram till och med den 31 december 2009 och genom rådets genomförandebeslut 2009/1008/EU³ för en period fram till och med den 31 december 2012. Bemyndigandet att tillämpa avvikelsen förlängdes senare genom rådets genomförandebeslut 2013/55/EU⁴ fram till och med den 31 december 2015, genom rådets genomförandebeslut (EU) 2015/2396⁵ fram

¹ EUT L 347, 11.12.2006, s. 1.

² EUT L 25, 28.1.2006, s. 31.

³ EUT L 347, 24.12.2009, s. 30.

⁴ EUT L 22, 25.1.2013, s.16.

⁵ EUT L 332, 18.12.2015, s.142.

till och med den 31 december 2018 och genom rådets genomförandebeslut (EU) 2018/2006⁶ fram till och med den 31 december 2021.

Enligt Lettland är timmermarknaden, som utgör en av landets viktigaste ekonomiska sektorer, särskilt känslig för mervärdesskattebedrägerier, eftersom den domineras av ett stort antal små lokala aktörer och enskilda leverantörer, och eftersom det är mycket svårt att spåra förflyttningar av material och relaterade transaktioner. Företagen inom sektorn omfattas inte alltid av registreringsskyldighet, och detta kan leda till oredovisade transaktioner med privatpersoner avseende timmerleveranser. Det finns således en betydande risk för att vissa aktörer skulle kunna undgå att betala mervärdesskatt. Särdragen hos marknaden och de berörda företagen har gett upphov till mervärdesskattebedrägerier som är svåra för de lettiska skattemyndigheterna att kontrollera. För att bekämpa detta missbruk har de infört förfarandet för omvänd betalningsskyldighet i samband med timmertransaktioner, vilket har visat sig vara mycket effektivt och minskat mervärdesskattebedrägerierna inom denna sektor i betydande utsträckning.

Enligt Lettland har den särskilda åtgärden heller inte någon negativ inverkan på de totala mervärdesskatteintäkterna i det sista konsumtionsledet och påverkar därför inte unionens egna medel från mervärdesskatt negativt.

Avvikelse beviljas i allmänhet för en begränsad tid, så att man kan bedöma om den särskilda åtgärden är lämplig och verkningfull, och för att ge medlemsstaterna tid att införa andra konventionella åtgärder på nationell nivå för att övervaka förflyttning av material, betalning av mervärdesskatt och beskattningsbara personers frivilliga efterlevnad av skattereglerna. Detta bör göra det möjligt att hantera problemet i fråga fram till dess att avvikelseåtgärden upphör att gälla och på så sätt göra en förlängning av avvikelsen överflödigt. Avvikelse som tillåter tillämpning av förfarandet för omvänd betalningsskyldighet beviljas endast i undantagsfall för specifika bedrägeriutsatta sektorer och utgör en sista utväg.

Med hänsyn till den oförändrade rättsliga och faktiska situationen föreslås att avvikelseåtgärden förlängs, så att Lettland kan fortsätta att tillämpa den fram till och med den 31 december 2024. Fram till dess att avvikelsen upphör att gälla bör Lettland genomföra andra konventionella åtgärder på nationell nivå för att övervaka förflyttning av material, betalning av mervärdesskatt och beskattningsbara personers frivilliga efterlevnad av skattereglerna, i syfte att stödja insatserna och förebygga mervärdesskattebedrägerier inom timmersektorn.

- **Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området**

Andra medlemsstater (Portugal⁷, Rumänien⁸ och Litauen⁹) har beviljats liknande undantag i enlighet med artikel 193 i mervärdesskattedirektivet.

⁶ Rådets genomförandebeslut (EU) 2018/2006 av den 11 december 2018 om ändring av genomförandebeslut 2009/1008/EU om bemyndigande för Republiken Lettland att förlänga tillämpningen av en åtgärd som avviker från artikel 193 i direktiv 2006/112/EG om ett gemensamt system för mervärdesskatt (EUT L 322, 18.12.2018, s. 20).

⁷ Rådets genomförandebeslut (EU) 2019/1592 av den 24 september 2019 om bemyndigande för Portugal att införa en särskild åtgärd som avviker från artikel 193 i direktiv 2006/112/EG om ett gemensamt system för mervärdesskatt (EUT L 248, 27.9.2019, s. 67).

Den föreslagna åtgärden är därför förenlig med de befintliga bestämmelserna i mervärdesskattedirektivet.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

- **Rättslig grund**

Artikel 395 i mervärdesskattedirektivet.

- **Subsidiaritetsprincipen (för icke-exklusiv befogenhet)**

Mot bakgrund av den bestämmelse i mervärdesskattedirektivet som ligger till grund för förslaget är subsidiaritetsprincipen inte tillämplig.

- **Proportionalitetsprincipen**

Beslutet avser ett bemyndigande som beviljas en medlemsstat på dess egen begäran och utgör därför ingen förpliktelse.

Med hänsyn till avvikelens begränsade omfattning står den särskilda åtgärden i proportion till det mål som eftersträvas.

- **Val av instrument**

Förslaget instrument: rådets genomförandebeslut.

I enlighet med artikel 395 i mervärdesskattedirektivet är en avvikelse från de gemensamma mervärdesskattebestämmelserna bara möjlig om rådet ger ett enhälligt bemyndigande på grundval av ett förslag från kommissionen. Rådets genomförandebeslut är det lämpligaste instrumentet, eftersom det kan riktas till en enskild medlemsstat.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **Samråd med berörda parter**

Detta förslag grundas på en ansökan från Lettland och berör bara denna medlemsstat.

⁸ Rådets genomförandebeslut (EU) 2019/1593 av den 24 september 2019 om ändring av genomförandebeslut 2013/676/EU om bemyndigande för Rumänien att fortsätta att tillämpa en särskild åtgärd som avviker från artikel 193 i direktiv 2006/112/EG om ett gemensamt system för mervärdesskatt (EUT L 248, 27.9.2019, s. 69).

⁹ Rådets genomförandebeslut (EU) 2018/1920 av den 4 december 2018 om ändring av genomförandebeslut 2010/99/EU om bemyndigande för Republiken Litauen att förlänga tillämpningen av en åtgärd som avviker från artikel 193 i direktiv 2006/112/EG om ett gemensamt system för mervärdesskatt (EUT L 311, 7.12.2018, s. 34).

- **Konsekvensbedömning**

Genom förslaget till rådets genomförandebeslut bemyndigas Lettland att fortsätta att tillämpa förfarandet för omvänd betalningsskyldighet på timmertransaktioner. Den situation som låg till grund för den ursprungliga avvikelsen föreligger fortfarande. Lettland hävdar att risken inte är undanröjd, trots att det har skett en minskning av antalet fall av mervärdesskattebedrägerier och mervärdesskatteundandragande på timmermarknaden sedan mekanismen för omvänd betalningsskyldighet infördes.

Åtgärden har tidigare bemyndigats genom 2003 års anslutningsakt¹⁰, särskilt kapitel 7 punkt 1 b i bilaga VIII, och genom beslut 2006/42/EG¹¹ enligt det då gällande sjätte direktivet 77/388/EEG. Med tiden har dock bedrägerierna inom timmersektorn utsträckts till transaktioner som inte omfattats av förfarandet för omvänd betalningsskyldighet för mervärdesskatt, exempelvis transaktioner som rör biprodukter från skogsindustrin. Följaktligen har tillämpningsområdet för förfarandet för omvänd betalningsskyldighet för mervärdesskatt utvidgats ytterligare för att minska antalet möjligheter till bedrägeri. Från och med den 1 januari 2020 ska dessutom mottagare av timmerleveranser betala för de mottagna varorna och mottagare av tjänster för de utförda tjänsterna genom andra betalningsmedel än kontanter. Dessa ändringar har gjorts för att standardisera betalningskraven i samtliga fall där förfarandet för omvänd betalningsskyldighet tillämpas, i syfte att öka effektiviteten i den åtgärd som syftar till att bekämpa mervärdesskattebedrägerier.

Lettland hävdar att det är nödvändigt att förlänga den avvikande åtgärden för att bekämpa bedrägerier inom timmersektorn. Timmermarknaden i Lettland domineras av små och medelstora handlare och beskattningsbara personer som köper eller säljer timmer och tillhandahåller eller mottar relaterade tjänster. Förfarandet för omvänd betalningsskyldighet för mervärdesskatt tillämpas på inhemska timmertransaktioner och särskilda tjänster endast när både leverantören och mottagaren av varorna är registrerade för mervärdesskatt i Lettland. Enligt ansökan är timmersektorn särskilt utsatt för mervärdesskattebedrägerier, eftersom det är mycket svårt att spåra förflyttningar av material och relaterade transaktioner. Förfarandet för omvänd betalningsskyldighet för mervärdesskatt tillämpades till en början endast på timmerleveranser. Risken för bedrägerier ökade gradvis på grund av utvecklingen på timmermarknaden, och från och med den 1 april 2001 utvidgades därför förfarandet för omvänd betalningsskyldighet till att omfatta vissa tjänster som tillhandahölls som en del av timmertransaktioner. Med tiden har dock bedrägerierna inom timmersektorn utsträckts till andra relaterade transaktioner som inte omfattats av förfarandet för omvänd betalningsskyldighet för mervärdesskatt, exempelvis transaktioner som rör biprodukter från skogsindustrin. Följaktligen har tillämpningsområdet för förfarandet för omvänd betalningsskyldighet för mervärdesskatt utvidgats till andra transaktioner, vilket har minskat antalet möjligheter till bedrägeri.

Enligt beräkningarna i ansökan, som bygger på data för 2020 från Lettlands centrala statistikbyrå, går 69 % av de produkter som produceras och de relaterade tjänster som tillhandahålls inom skogsbrukssektorn (Nace rev. 2, kod 02) till sektorns insatsförbrukning. 18,9 % exporteras, och endast 10,5 % av produktionsvolymen går till hushållens konsumtion. Av produktionen av trä, trävaror och varor av kork, utom möbler (Nace rev. 2, kod 16), går

¹⁰ EUT L 236, 23.9.2003, s. 33.

¹¹ EUT L 25, 28.1.2006, s. 31.

59,9 % på export. 37,4 % av produkterna används i sektorns insatsförbrukning, och endast 1,4 % av produkterna går till hushållens slutliga konsumtion. Enligt uppgifter från experter inom sektorn uppgår de timmertransaktioner som omfattas av förfarandet för omvänd skattskyldighet till cirka 2 miljarder euro.

Den 1 januari 2021 var 5 389 beskattningsbara personer (juridiska personer) registrerade inom timmersektorn, varav 3 418 var mervärdesskattepliktiga.

En förlängning av åtgärden kommer inte att ha någon negativ inverkan på de totala mervärdesskatteintäkterna i det sista konsumtionsledet och påverkar därför inte unionens egna medel från mervärdesskatt negativt.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Förslaget påverkar inte EU:s budget.

5. ÖVRIGA INSLAG

Förslaget är tidsbegränsat.

Förslag till

RÅDETS GENOMFÖRANDEBESLUT

om ändring av genomförandebeslut 2009/1008/EU om bemyndigande för Republiken Lettland att förlänga tillämpningen av en åtgärd som avviker från artikel 193 i direktiv 2006/112/EG om ett gemensamt system för mervärdesskatt

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

med beaktande av rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt¹, särskilt artikel 395.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag, och

av följande skäl:

- (1) Genom rådets beslut 2006/42/EG² bemyndigades Lettland att fram till och med den 31 december 2009 tillämpa en särskild åtgärd som avviker från artikel 21.1 a i direktiv 77/388/EEG³ i syfte att ange mottagaren såsom betalningsskyldig för mervärdesskatt på timmerleveranser eller tillhandahållande av relaterade tjänster. Genom rådets genomförandebeslut 2009/1008/EU⁴ bemyndigades Lettland, med avvikelse från artikel 193 i direktiv 2006/112/EG, att fortsätta att ange mottagaren som betalningsskyldig för mervärdesskatt i samband med timmertransaktioner fram till och med den 31 december 2012. Efter successiva förlängningar löper bemyndigandet ut den 31 december 2021⁵.

¹ EUT L 347, 11.12.2006, s. 1.

² Rådets beslut 2006/42/EG av den 24 januari 2006 om bemyndigande för Lettland att förlänga tillämpningen av en åtgärd som avviker från artikel 21 i rådets sjätte direktiv 77/388/EEG om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning rörande omsättningsskatter (EUT L 25, 28.1.2006, s. 31).

³ Rådets sjätte direktiv 77/388/EEG av den 17 maj 1977 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning rörande omsättningsskatter – Gemensamt system för mervärdesskatt: enhetlig beräkningsgrund (EGT L 145, 13.6.1977, s. 1).

⁴ Rådets genomförandebeslut 2009/1008/EU av den 7 december 2009 om bemyndigande för Republiken Lettland att förlänga tillämpningen av en åtgärd som avviker från artikel 193 i direktiv 2006/112/EG om ett gemensamt system för mervärdesskatt (EUT L 347, 24.12.2009, s. 30).

⁵ Rådets genomförandebeslut (EU) 2018/2006 av den 11 december 2018 om ändring av genomförandebeslut 2009/1008/EU om bemyndigande för Republiken Lettland att förlänga tillämpningen av en åtgärd som avviker från artikel 193 i direktiv 2006/112/EG om ett gemensamt system för mervärdesskatt (EUT L 322, 18.12.2018, s. 20).

- (2) Genom en skrivelse som registrerades hos kommissionen den 4 april 2021 ansökte Lettland om bemyndigande att fortsätta att tillämpa en särskild åtgärd. Genom samma skrivelse lämnade Lettland in en rapport om tillämpningen av denna åtgärd.
- (3) I enlighet med artikel 395.2 andra stycket i direktiv 2006/112/EG underrättade kommissionen övriga medlemsstater genom skrivelser av den 9 augusti 2021, och Spanien genom en skrivelse av den 10 augusti 2021, om Lettlands ansökan. Genom en skrivelse av den 10 augusti 2021 underrättade kommissionen Lettland om att den hade alla nödvändiga uppgifter för behandlingen av ansökan.
- (4) Enligt Lettland är timmermarknaden, som utgör en av landets viktigaste ekonomiska sektorer, särskilt känslig för mervärdesskattebedrägerier, eftersom den domineras av ett stort antal mindre lokala aktörer och enskilda leverantörer. Särdragen hos marknaden och de berörda företagen har gett upphov till mervärdesskattebedrägerier som är svåra för de lettiska skattemyndigheterna att kontrollera. För att bekämpa detta missbruk har de lettiska skattemyndigheterna infört förfarandet för omvänd betalningsskyldighet för betalning av mervärdesskatt i samband med timmertransaktioner, vilket har visat sig vara mycket effektivt och minskat bedrägerierna inom denna marknad i betydande utsträckning, enligt den rapport som Lettland lämnat in.
- (5) I allmänhet beviljas avvikelser för en begränsad tid, så att man kan bedöma om avvikelseåtgärden är lämplig och verkningsfull. Avvikelserna ger medlemsstaterna tid att införa andra konventionella åtgärder på nationell nivå för att övervaka förflyttning av material, betalning av mervärdesskatt och beskattningsbara personers frivilliga efterlevnad av skattereglerna, vilket bör göra det möjligt att hantera problemet fram till dess att avvikelseåtgärden upphör att gälla och på så sätt göra en förlängning av avvikelsen överflödig. Avvikelser som tillåter tillämpning av förfarandet för omvänd betalningsskyldighet beviljas endast i undantagsfall för specifika bedrägeriutsatta sektorer och utgör en sista utväg. Lettland bör därför genomföra andra konventionella åtgärder för att bekämpa och förebygga mervärdesskattebedrägerier på timmermarknaden innan den särskilda åtgärden enligt detta genomförandebeslut upphör att gälla, så att ingen ytterligare förlängning av den särskilda åtgärden behövs.
- (6) Lettland bör därför endast bemyndigas att tillämpa den särskilda åtgärden fram till och med den 31 december 2024.
- (7) Den särskilda åtgärden kommer inte att ha någon negativ inverkan på de delar av unionens egna medel som härrör från mervärdesskatt.
- (8) Genomförandebeslut 2009/1008/EU bör därför ändras i enlighet med detta.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Artikel 2 i genomförandebeslut 2009/1008/EU ska ersättas med följande:

”Artikel 2

Detta beslut ska tillämpas till och med den 31 december 2024.”

Artikel 2

Detta beslut riktar sig till Republiken Lettland.

Utfärdat i Bryssel den

*På rådets vägnar
Ordförande*